

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 27 Kasım 2019
Sayı : 923

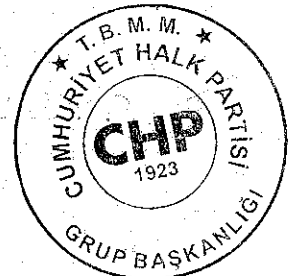
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

193 Sayılı Gelir Vergisi Kanun'da Değişik Yapılmasına Dair Kanun Teklifimiz ve Gerekçesi Ekte Sunulmuştur.

Gereğini saygılarımızla arz ederiz.

Ahmet ÖNAL
Kırıkkale Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe
Tarih : 04 Aralık 2019	Esas No: 2/2412

TBMM KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİĞİ
27 Kasım 2019
Numara:

TBMM GELEN EVRAK
27 Kasım 2019
No: 573443
EBYS'ye AKTARILMIŞTIR

GENEL GEREKÇE

Türkiye'de gelir vergisi mükelleflerinin büyük çoğunluğunu ücret geliri elde edenler oluşturmaktadır. Ücretli çalışanlar üzerinde hem doğrudan gelir ve kazanç üzerinden alınan hem de dolaylı olarak mal ve hizmet alımında yapılan harcamalardan kaynaklanan vergilerin yükü bulunmaktadır.

Anayasanın "vergi ödevi" başlıklı 73 'üncü maddesinde "Herkes, kamu giderlerini karşılamak üzere, mali gücüne göre, vergi ödemekle yükümlüdür" ifadesi yer almaktadır. Bu düzenlemeden amaçlanan, herkesin kamu harcamalarını finanse etmek üzere vergi ödemek yükümlülüğü olduğu ve fakat bu ödemenin mali güce göre olması gerektiğidir. İdeal bir vergi sisteminin sosyal devlet ve hukuk devleti ilkeleri çerçevesinde oluşturulmalıdır.

Vergi sadece kamu harcamaları finanse etmek için alınmamaktadır. Aynı zamanda ekonomide sağlanan değerin daha adaletli paylaşılmasına, gelir dağılımını iyileştirmeye yönelik olmaktadır. Verginin bu ikinci özelliği, kapsayıcı büyüme başlığı altında son dönemde birçok ülkenin maliye politikası amaçları içinde yer almıştır. Orta Vadeli Programlarda da vergi politikasının kapsayıcı büyüme politikalarını destekleyecek şekilde tasarlanacağı ve uygulanacağı açıklanmıştır.

Dar ve sabit gelirli geniş kesimlerin beklentisi, çağdaş ve adil bir vergi sisteminin oluşturulmasıdır. Türkiye'de uygulanmakta olan tüm vergi kanunlarında öncelik "vergi adaleti" sağlanması olmalıdır. Ülkemizde vergi kanunlarının çeşitliliği ve yenilenmesi süreci he zaman gündemde olmaktadır, Nitekim TBMM'ne sunulan "Dijital Hizmet Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi" bu sürecin yeni örneğidir. Bu kapsamda gündeme gelen değişiklik önerilerinin de ülkemizin içinde bulunduğu ekonomik ortam yanı sıra ve fakat öncelikle sosyal beklentilere uygun olması gerekmektedir.

Gelir Vergisi Kanunu'nda yer alan 7 gelir unsurundan biri olan ve serbest meslek kazançları ile birlikte emek gelirleri kategorisini oluşturan ücret, ülkemizde uygulanan vergi tevkifatı sistemi nedeniyle Gelir Vergisi hasılatının önemli bir kısmını oluşturmaktadır. Kamu ve özel sektörde çalışan milyonlarca memur ve işçinin gelir vergileri kaynağından kesinti yapılarak ödenmektedir.

İşçiler üzerindeki vergi baskısı, ücretliler lehine olan ayırım ilkesinden vazgeçilerek vergi tarifesinin teke indirilmesi ve çalışanların üçüncü dilimdeki gelir vergisi tarifesine uygulanan vergi oranının yüzde 20'den yüzde 27'ye yükseltilmesi nedeniyle artmıştır. Gelir vergisi tarifesinin artışının enflasyonun altında belirlenmesi de bir diğer mağduriyet konusu olmaktadır.

Doğrudan ve dolaylı vergilerin en büyük ödeyicisi olan işçileri, işverenler ile aynı oranlarda vergilendirmek haksız ve adaletsiz bir uygulamadır.

Ücretlilerin üzerindeki vergi yükünün ağırlığı ve olumsuz etkisi, işçinin eline geçen net ücretin, vergi kesintileri nedeniyle, yılbaşına göre geçen sürede giderek gerilemesidir. Ücretli çalışanın bir yandan enflasyon nedeniyle satın alma gücü gerilerken öte yandan artan vergi oranı nedeniyle net ücreti azalmaktadır. Ortalama aylık brüt ücreti 4.500 TL olan bir işçi Ocak ayında 3.409 TL net ücret alırken (1.091 TL vergi ve sosyal güvenlik primi için kesilmektedir). Haziran ayında net ücreti 191 TL daha azalarak 3.218 TL olmaktadır. Temmuz ayında ücreti

yüzde 4 oranında artsa bile, yılsonunda 349 TL eksilerek 3.060 TL'ye gerilemektedir.

Aylık brüt geliri 4.500 TL olan bir işçi 2019 yılında gelir ve damga vergisi toplamı olarak 9.359 TL ödemektedir. Diğer bir ifadeyle, 12 aylık çalışmasıyla elde ettiği net gelirin yaklaşık 3 aylık karşılığı kadar vergi ödemek yükümlülüğüyle karşı karşıya kalmaktadır.

Türkiye'de aylık brüt 2.558,40 TL olan asgari ücretin neti bekar olan işçi için 2.020,90 TL' dir ve bu tutara asgari geçim indirimini dahildir. Asgari ücretli bir işçi bile yıllık 4.552 TL gelir ve damga vergisi ödemektedir. Evli iki çocuklu bir asgari ücretlinin yılın ilk ayında 2.116,84 TL olan net ücreti yılın son üç ayında 2.008,11 TL'ye gerilemektedir. Asgari ücretli bile, yılın sonlarına doğru yüzde 15'lik dilimden yüzde 20'lik dilime geçiş yapmaktadır. Vergi düzenlemesi ile bu tutar 2.020,90 TL'ye yükseltilmekte ve fakat yılın ilk ayına göre, vergi nedeniyle yine de ücreti gerilemektedir.

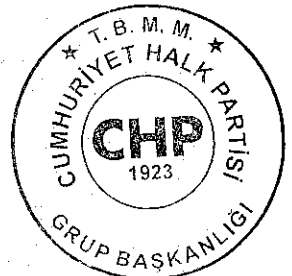
Ücret kazançları bakımından, asgari ücretten alınan vergi kaldırılmalıdır. "En az geçim indirimini" uygulamasıyla da, belirlenecek tutarın üzerinde bir gelir elde edilmesi sonrasında vergilendirmenin başlaması sağlanmalıdır. Öte yandan, ücret geliri elde eden kişilerin giderlerini ödedikleri vergiden indirememelerinin doğurduğu anayasal eşitlik ilkesine aykırılık halini karşılayabilmek için, tıpkı gayrimenkul sermaye iratlarında olduğu gibi, yüzde 25'lik götürü gider indirimini yapılması olumlu bir adım olacaktır.

En düşük gelirli kesimlerin tasarruf yapabilir duruma gelmeleri için tüketim vergi yükünün (dolaylı verginin) azaltılması gerekmektedir. Özellikle istihdamı teşvik etmeye yönelik olmak üzere çalışanlarda konut grubuna giren elektrik, su, doğalgaz gibi ürünlerin KDV oranları tüketim seviyelerine göre farklılaştırılmalıdır.

Düşük gelirli hane halkının tüketiminde önemli payı olan gıda ve alkolsüz içecekler, eğitim, sağlık ile giyim ve ayakkabı grubu için halen indirimli vergi oranı uygulanmaktaysa da düşük gelirli ailelerin tüketim vergi payını azaltmak için bu oranın daha da aşağıya çekilmesi sağlanmalıdır.

Türkiye'de vergi alanında yapılacak "reform" ancak ücretliler aleyhine var olan bu adaletsiz yapının değiştirilmesiyle mümkün olacaktır. Öncelikle emek üzerindeki vergi yükünün azaltılması ve verginin geniş kitlelere adil bir şekilde yansımalarının sağlanması gerekmektedir. Gelir vergisi tarife basamakları ve oranları acil olarak güncellenmelidir.

Vergide sağlanacak düzenlemelerin, ücretli çalışanlar aleyhine olan haksız ve adaletsiz durumu ortadan kaldırması ve işçiler lehine iyileştirme yapılmalıdır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1 - Yıllık asgari ücret tutarı kadar gelir, gelir vergisinden muaf tutulduğundan 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun 32. maddesinde vergi iadesi olarak tanımlanan "asgari geçim indirimi" kaldırılmıştır.

Madde 2 - Asgari ücret, yıl içerisinde değişmeyen ve işçi ve ailesinin asgari geçimini sağlamaya yönelik bir ücret olarak tanımlandığından dolayı asgari ücretten kesilen gelir vergisinin kaldırılması amaçlanmıştır.

Madde 3 - Asgari ücretten gelir vergisi kesilmeyecek olmasından dolayı ücretlilerin ödeyeceği gelir vergisi dilimlerinin artışlarının bu düzenlemeye uygun hale getirilmesi amaçlanmıştır.

GELİR VERGİSİ KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

MADDE 1-193 sayılı Kanunun 32 nci maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 2- 31.12.1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 103 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 103 - Gelir vergisine tabi gelirler;
20.000 TL'ye kadar % 15 (ücret gelirlerinde 26.638 TL'ye kadar %0)
45.000 TL'nin 20.000 TL'si için 3.000 TL, fazlası % 20 (ücret gelirlerinde 53.275 TL'nin 26.638 TL için 0 TL, fazlası % 15)
105.000 TL'nin 45.000 TL'si için 8.000 TL, fazlası % 27 (ücret gelirlerinde 79.914 TL'nin 53.275 TL'si için 3.995,70 TL, fazlası %20)
105.000 TL'den fazlasının 105.000 TL'si için 24.200 TL fazlası % 35 (ücret gelirlerinde 79.914 TL'den fazlasının 79.914 TL'si için 9.323,50 TL, fazlası %25) oranında vergilendirilir."

MADDE 3- 193 sayılı Kanunun mükerrer 123 üncü maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Bu Kanunun 103 üncü maddesinde yer alan vergi tarifesinin gelir dilim tutarları hakkında, bu maddenin (2) numaralı fıkrası uygulanır. Ancak: ücret gelirlerine ilişkin vergi tarifesinin birinci dilimi olarak ilgili yıl için belirlenen brüt asgari ücretin gelir vergisi matrahı esas alınır ve diğer dilimler ise bu tutar birer kat artırılarak uygulanır."

MADDE 4- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

